

tudi obdarovanje pri živini, konjih itd. ni ljudstva preobrnilo, kajti razsodbi mož, ki so bili pri taki razstavi, je malo zaupalo in zastoj je in ostane torej vse hvalisanje, ki ga prinaša „Deutsche Wacht“ o tej razstavi. Pisec teh vrst je bil sam pri razstavi, ali ko je čital slavonspeve v „D. W.“ o njej, ni se jim smejal, ali tovariš mu je šepnil na uho: Berač hvali svojo, le-ta pa hvali malho svojega gospoda!

Škoda, da se troši toliko denarja za take reči, kakor je bila ta razstava v Celji. Tembolj pa vemo zato hvalo dež. zboru v Gradci, da ni dal za njo onih 500 gold., ki jih ga je prosil odbor le-te razstave. Razstave, dokler so le razstave, ne pa izjave samopašnih strank, so hvale vredne, le-ta v Celji pa zasluži, da jo prepeva še na dalje „vahterca“ v Celji.

Letno poročilo dijaške kuhinje v Ptuj v samostanu čast. gg. oo. minoritov

za preteklo šolsko leto 1887/88.

(Konec.)

Tratnik Anton v Ljubljani fl. 3, Trstenjak Jakob, žup. pri sv. Marjeti fl. 3, Vaupotič Janez, gostilničar v Ljutomeru fl. 1.50, Venedig Vilib., žup. Središki fl. 3, vesela družba štajerskih Slovencev v Kostanjevici na Kranjskem fl. 8, Vilhar Simon v Ljubljani fl. 5, Vraz Janez, kapl. v Rogatci fl. 1, Zelenik Josip, odgojitelj na Dunaji fl. 30, Zmazek Franc, žup. pri sv. Urbani v slov. gor. fl. 5, Zupanič Jakob, kapl. pri sv. Lovrenci v sl. gor. fl. 2, Železingar Franc, prof. v Ptuj fl. 15, p. n. okrajni zastop Ormožki fl. 20.

Dohodki: a) milodari leta 1887/88 fl. 695.10, b) prebitek od šol. leta 1886/87 (glej: „Slov. Narod“ z dne 9. septembra 1887, 204. številka) fl. 251.78. Vkup: fl. 946.88.

Nastopni mesečni izkazi kašó število kosile s troški, kosile po 15 kr.

Od 1. sept. do 31. okt. 1887	857 kosile	fl. 128.55
„ 1. okt. „ 30. nov. „	608 „ „	91.20
„ 1. nov. „ 31. dec. „	459 „ „	68.85
„ 1. dec. „ 31. jan. 1888	620 „ „	93.—
„ 1. jan. „ 29. feb. „	517 „ „	77.55
„ 1. febr. „ 31. marc. „	558 „ „	83.70
„ 1. marc. „ 30. apr. „	610 „ „	91.50
„ 1. apr. „ 31. maja „	386 „ „	57.90
„ 1. maja „ 30. jun. „	408 „ „	61.20
„ 1. jul. „ 14. jul. „	188 „ „	28.20

Vkup 5211 kosile fl. 781.65

k temu nagrada kuharici in deklama „ 30.—

Vkupni troški: „ 811.65

Denarni položaj je tedaj:

Vkupni dohodki „ fl. 946.88

Vkupni troški „ 811.65

prebitek „ 135.23

Le-ta se porabi v šolskem letu 1888/89.

Slovenci! osobito premožnejši in, ki morda živite v izobilji, odprite zopet svoje radodarne roke in svoja usmiljena srca, podpirajte baš letos našo dijaško kuhinjo, ker je strahovita toča Ptujski okraj letos hudo zadela! Vsem starim dobrotnikom pak kličemo: „Bog plati! Bog vas živi!“

Milodare, bodisi viktualije, bodisi denar, sprejema č. g. o B. Hrtiš, gvardijan in župnik na Ptujem.

V Ptuj, dne 16. septembra 1888.

P. Benedikt Hrtiš, gvardijan in župnik.

Gospodarske stvari.

O sodih za vino.

Ker se bliža trgateg ali že tudi semtertje začenja, sodimo, da bode prav, če podamo našim bralcem nekaj naukov za ravnanje s sodi. Pač vemo, da naši bralci vedó ravnanje s sodi — tako, kakor je že iz davna v njih kraji navada. Le-ta navada pa lahko, da ni po vsem dobra ali je vsaj taka, da je dobro, če se pri njej kje kaj popravi.

Napravlja se sod najbolje iz hrastovega lesa in ta mora biti popolnem zdrav. Če je le količkaj pirav, ni za sode. Ako pa je hrastov les zdrav, tedaj trpi sod iz njega dolgo, če se ravna z njim, kakor je prav. Jemlje se tudi kostanjev les in ni slab sod iz njega, toda bolje je že sod iz hrastovega lesu. Borov ali smrekov les pa ne kaže za sode, iz ene strani je premehek in za to hitro zgumije, iz druge pa ne stori vino v njem dobro.

Ali vsakdo zna, da nov sod ni za to, da se vlije va-nj vino, ne da se sod za to pripravi. Hrastov les ima namreč nek okus iz čreslovine, katere je veliko v njem in zato dobi tudi vino nek okus, ki nam ne ugaja. Po vrhu pa še izpremeni barvo vina, belo se v takem sodu precej potemni. Ako ti je torej vlti vino v nov sod, nalij v sod poprej vrele vode in dobro bode, če prideneš kropu žveplove kisline. Na enem kratu pa še vrele vode ne boče zadosti, ampak vlij je 4 do 5krat, potem pa daj čiste vode v sod ter jo pusti čez noč v sodu. V jutru potem izliješ staro vodo iz soda in to se ponovi toliko dni, da postane voda po polnem čista in brez kacega okusa.

H koncu pa se zakuha sod z moštom, če ga imamo; če ne, pa s kalnim vinom. Kdor ravna tako z novim sodom, ni se mu bati, da se izkazi v njem vino.

Če pa iztočiš vino iz soda in nimaš va-nj več vina naliti, treba je, da izmiješ iz njega vse ostaline vina. Ako ni bilo več droži v vinu, bode zadosti, če izpereš sod par krat s čisto vodo. Če je pa bilo še droži, tedaj je treba, v

sod s krtačo ali z verigo. Tudi po zunanji strani se omije sod in kolikor moč, osnaži. Zatem pa postavi sod takó in pusti ga tako dolgo, da izteče vsa voda iz njega. Na zadnje še vžgemo žvepla v sod in zabijemo ga trdno, da ostane ta žvepleni dim v sodu.

Tak sod ostane ti potem več mesecev vinški in treba ga je le še semtertje žvepljati, če ostane več mesecev prazen. Ako pa hočeš zopet va-nj dati vina, izmij ga s čisto vodo in vžgi malo žvepla va-nj, da se prepričaš, je-li ti ni pri vsej skrbi še vendar-le kje splesnil.

Kedar je bilo vino „na pipi“ in je dalje časa teklo, izgodi se rado, da na konci „cikne“, to pa daje tudi sodu cikast okus in treba je tak sod še posebno dobro izprati. Ako ni bilo tako vino dolgo v sodu, zadostuje, če se par-krati sod izplahne z vrelo vodo, sicer pa je treba ji pridjati nekaj sode in sod potem dobro žvepljati. Ko bi bil pa že močno cikav, tedaj ne kaže druga, kakor da se izbije sodu dno na eni strani in vlije v sod nekaj špirita ter se zažgé. Dno pa se v tem zopet zakrije na lehkó.

Zakaj je žvepljanje? Pri vsej skrbi, ki jo ima človek za sode, izgodi se vendar še v časih, da kateri splesni ali dobi kake druge glive va-se. Ako te ostanejo v sodu in se vlije vino na-nje, skazi se in ni mogoče spraviti ga več v denar in še doma se izpije le z nevoljo. Kedar pa se zažgé žveplo v sodu, zveže se žveplo s kislikom in napravi se neka sokislina, nekaj pa se je izpremeni v žveplovo kislino in ti dve vkončate glivice. Nekaj pa jih vmori tudi to, da nimajo kislika, brez njega pa ni življenja, tudi glivic je zato konec.

Tudi pri žvepljanji ni vse dobro, kakor to delo opravimo. Sod mora biti trdo nabit in žveplo, ko izgori, ne sme kapati doli v sod, ampak mora se potegniti sopen iz soda. Ako ostane tak ogorek v sodu, raztopi se v vinu in vino dobi neprijeten okus in tega bili bi si sami krivi. H koncu se zabije sod in sedaj lehkó čaka, da vliješ novega, rujnega vinca va-nj, ne da se ti skazi v sodu.

Sejmovi. Dne 6. oktobra v Kostivnici, v Pišecah in v Tilmiči. Dne 8. oktobra na Dobrni, v Gomilici, v Halbenrainu, pri sv. Heleni.

Dopisi.

Iz Cezanjevec pri Ljutomeru. (Sklep šole.) Dne 13. septembra je bil tukaj sklep šole. Praznovala se je ob enem tudi štiridesetletnica vladanja našega svetlega cesarja. Že zvečer poprej so to slovesnost naznanjali poki možnarjev, kakor tudi zjutraj, ko je beli dan odzvonilo. Ob osmi uri so se vsi učenci in učenke v šolskih sobah zbrali. Potem smo šli v cerkev k sv. maši. Brali so jo g. kaplan M.

Osenjak. Žal nam je bilo, da ni bila peta napovedana, ker so bili že pevci (dijaki in učitelji) za to naprošeni in bili bi kaj radi naši želji ustregli. Po sv. maši so prejeli večji učenci in učenke sv. obhajilo, ker je bila dan poprej zadnja spoved. Potem so šli vsi skupaj in z mnogo drugimi v lepo okinčano sobo. Ko jih g. nadučitelj pozdravi ter jim slovesnost tega dne razloži, prične g. J. Kryl, učitelj realke v Ljutomeru, kot naš krajni šolski ogleda, prav goreče govoriti, popiše prvič življenje presvetlega cesarja, pove potem, kaj je Nj. veličanstvo za šolo in cerkev storilo ter navdušuje mladost, naj bo hvaležna in to hvaležnost bode pokazala s pridnostjo, „kar se otrok v mladosti nauči, to ga navadno v starosti redi“; tega, kar se je kdo naučil, ne more mu ne tat okraati, ne uima vzeti, ne molj, ne črv preglodati. Polaga starišem na srce, naj svoje otroke pridno v šolo pošiljajo, ne bode jim nikdar za to žal, kar za svoje otroke zaradi šole žrtvujejo. Po tem živem, dolgem govoru deklamovalo je še šest otrok, trije dečki in trije deklice v spomin te svečanosti. Zdaj se zapoje cesarska pesem, in lepo se je to pa vsem kraji razlegalo. Po nekolikem počitku nazdelile so se štiri lepe, velike podobe cesarja, slednjič pa 156 knjižic „Naš cesar“ in cesar Franc Jožef I. 1848—1888 od J. Tomšiča, Teh si je 26 otrok samo kupilo, 100 pa jih je kupil krajni šolski svet in 30 g. J. Vidopivec, ud krajnega šolskega sveta. Hvala in slava mu! Ker so bili otroci tešči zaradi sv. obhajila, podelilo se jim je še pred odhodom nekoliko okrepčanja na trošek krajnega šolskega sveta,

Iz Slov. Bistrice. (Vojaške vaje.) Že čez 40 let je, kar so bile tukaj vojaške vaje. Kupila je tedaj mestna občina veliko oštarijsko poslopje nekdanjega Mudeja in uredili so za vojašnico, pred drugo vojaško vajo pa so nam zopet vojake iz tega obširnega poslopja vzeli za vselej. V spomladi t. l. so dali mestni občinski prvaki z divjimi kostanji zasaditi „Kaiser-Alle“ od vojašnice mimo občinske hiše proti prestaremu železnemu stolpu v mestnem obzidji proti graščini. Spoljubilo se je vojaškim krogom naš kraj zopet za vojaške vaje izbrati, zapovedano je bilo v naših okolica vse ceste in moste popraviti ter so zato vojaški inženirji pregledovali naše okolice. Snažili smo poslopja in ceste. Proti mali Gospojnici pričeli so vojaški skoz mesto prihajati: pešci, konjiki in topničarji s topovi. Velik „šunder“ je bil med ljudstvom, ker so videli tako mnogobrojno in toliko vrst vojakov. Vojaških krdel vodje bili so nastanjeni po mestu, še sam svetli cesar bil bi imel priti ali došel je le nadvojvoda Albreht kot nadpoveljnik vse vojske. Od 8. do 12. sept. je mestni magistrat prepovedal po mestu in in predmestju voziti ali živino goniti in otroke brezskrbno pustiti, morali smo tudi svoje hiše,